

Anul LVII.

Nr. 35

Arad, 27 August 1933

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cuvântarea

P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, ținută în 20 August 1933 la deschiderea congresului Federației studenților universitari, din zilele de 20—22 August 1933.

Iubită Tinerime Universitară!

Precum primăvara nu se scumpește a dăruirii haine împodobite florilor minunal pictate de razele soarelui, nici Dumnezeu nu s'a scumpit a da neamului românesc mândre vlăstare împodobite cu primăvara vieții. Asemenea vlăstare sunteți DVoastre, iubiți tineri studenți universitari, plini de dorința de a avea inimi curate și suflete neprihănite, ca albul vălului de mireasă și ca vestmântul de cer senin al Ingerului Învierii.

În mijlocul acestor flori mândre ale neamului nostru am venit și eu, iubiții mei, pentru că spre voi sboară nădejtile de mai bine ale neamului nostru, precum harnicele albine caută florile aromate. Cu ochii mei sufletești văd nestrămutata voastră dorință de a rămâne pururea tineri, dar și în sufletul meu arde dorința de a fi voi pururea tineri în idei și fapte încununate de aureola vecinicii. Doresc și eu împreună cu voi să rămână pururea în sufletul neamului nostru primăvara adevăratei vieți sufletești, pentru că după cuvântul Scripturii: „Ori ce trup este ca o iarbă și orice mărire a lui este ca o floare a ierbeii; s'a uscat iarba, a căzut și floarea, iar cuvântul Domnului rămâne în veac” (I Petru 1. v. 24—25).

Un val de apă la începutul isvorului nu poate înfățișa devenirile lui viitoare, dar DVoastre în cea mai primăvăralică tinereță voiți să

manifestați pe calea congreselor studențești, că sunteți un val puternic în curgerea viitoare a fluviului nesfârșit al neamului românesc. Orice român bun din generația bărbăției, întrebându-l ce dorință are, ar trebui să răspundă, că dorește să devie iarăș lânăr, pentruca împreună cu lânăra generație de azi, asemenea garoafelor ce-și întind capul încunurat cu flori să împrăștie mirosul la orice trecător, într'o avântată pornire să se integreze în voința admirabil solidarizată și disciplinată a națiunii noastre. Nu vom trece cu vederea diversitatea prea mare a sirenelor cari umblă să direcționeze avântul forțelor tinerești și astfel nu ignorăm nici necesitatea unor eforturi mari pentru crearea unei adevărate voinți solidarizate a neamului nostru, ba tocmai ne simțim datorii dela început să accentuăm, că cu toții avem datoria să ocolim drumul experimentărilor neverificate.

Toată lumea se plânge de fraude în instituțiile publice, de falimentul multor întreprinderi financiare și comerciale și cei mai mulți pleacă spre drumuri noi, de experimentări periculoase, dar se desinteresează de anemismul spirituală. Civilizația lumii de azi este lipsită de principii salvatoare și cu dreptate spune M. René Guenon în cartea sa: „La Crise du Monde Moderne”, că: „Civilizația modernă este într'adevăr ceea ce se poate numi o civilizație cantitativă, care nu poate lua altă formă, decât de a spune că este o civilizație materială”. Profesorul francez M. Paul Langevin după ce relevă că prin biruințele tehnicii munca omului a devenit mai lipsită de bucurii, accentuează că: „Problema actuală cu adevărat este o problemă de dreptate și nu de tehnică. Cele mai noi mijloace de acțiune s'au dezvoltat foarte repede într'o lume rău pregătită pentru a o primi și în loc să aibe un profit toți oamenii, mijloacele de acțiune au fost exploatate mai cu seamă de

persoane egoiste, fie în mod individual, fie colectiv.

Lupta pentru mai multă dreptate socială, consolidarea sufletească este deci una din cele mai imperioase porunci ale timpului nostru. Biruința asupra egoismului ne va putea asigura aceleași vibrații ale sufletului și același gând comun de a persevera într-o muncă adăpată din rezervele idealiste ale neamului nostru. Cu alle cuvinte ne trebuiesc suflete curate și purificate de miasmele egoismului. Bine a spus dl ministru al Instrucțiunii, distinsul învățat D. Gusti la serbarea de 50 ani a societății „Tinerimea Română”: „Nu este biruință mai nobilă decât cea câștigată în lupta spirituală. Societatea românească are nevoie de o elită. Vai de statul și societatea căreia îi lipsește această elită intelectuală și de conducere. Școala trebuie să-i aleagă pe cei mai buni și să-i redea societății”.

Biserica este datoare să contribuie cu partea ei de muncă pentru pregătirea acestei elite intelectuale, ai cărei membri trebuie să meargă pe calea de mijloc între exagerarea valorii lor în fața lumii și între modestia de a nu căuta să-și valorifice puterile lor sufletești. Biserica, în taină, prin învățământul religios, lucrează la formarea capacității interioare, spirituale active a tineretului, în spirit de devotament și supunere. Cerul auriu cu strălucirea lui este o simplă închipuire produsă de atmosferă prin refringerile ei de lumină, dar fondul sufletesc curat, lipsit de egoism, gata de jertfă al tineretului și al oricărei făpturi umane, în Evanghelia lui Hristos se găsește, pentru că aici se găsesc virtuțile desăvârșite, cari constituiesc umanitatea ca atare, valoarea omului. Distinsul profesor universitar Ion Petrovici, în scrierea sa „*Valoarea Omului*” spune că înainte de războiu principiile creștine făcuseră reale progrese în interiorul statelor, se respecta persoana și averea altuia, iar ordinea era menținută prin conștiința creștină, dar după războiu egoismul nu mai are margini, desconsiderând drepturile altuia și distrămând ordinea socială isvorâtă din iubirea și respectul aproapelui. Și dacă un profesor atât de distins timbrează aceste fenomene ca rezultate ale moralei anti-creștine, trebuie să ne grăbim a striga tuturor oamenilor că Evanghelia lui Hristos nu este ca o planetă ce s'a ivit pe cer fără știrea învățaților, ci manifestarea voinței divine către sleaua cea mai mândră a creațiunii: *omul*, pentru care s'a vestit Evanghelia mântuirii.

În lipsa acestei Evanghelii, în Italia renașterii, în Anglia restaurațiunii, în Franța conventului și directoratului, omul a revenit la pă-

gânism. Dorul de plăceri și brutalitatea au început să-l stăpânească, tocmai ca pe vremea împăraților August și Tiberiu, când egoismul și sensualitatea aveau întâietatea. Față de acea privesc pământă, care stimula numai dorul de stăpânire și de exploatare a altora, legea creștină a venit cu idealul slujirii lui Dumnezeu ca stăpân al tuturor, prin credință, dreptate, onestitate, blândețe și respect. „Nici rațiunea filozofică, nici cultura artistică și literară, nici chiar onoarea feudală, militară și cavalerescă, nici un cod, nici o administrație, nici un guvern, nu pot aduce acest serviciu. Numai el ne poate opri în loc pe priporul fatal, ca să stăvilească alunecșul pe nesimțite, prin care fără răgaz și cu toată greutatea caracteristică ei, rasa noastră dă mereu înapoi. „Bătrâna Evanghelie, oricare i-ar fi învelișul actual, este și azi încă cel mai bun auxiliar al instinctului social” (Hippolyte Taine: Puterea moralizatoare a creștinismului).

Am stăruit mai mult asupra valorii principiilor creștine, pentru că din inimă doresc ca ideea creștină despre lume să străbată simțirile D-voastre creștinești, îmbrăcându-vă armonios în entuziasmul, care să vă înalțe până la înțelegerea adevărului, că neamul nostru românesc este un neam de eroi, întărindu-și puterea de rezistență din comorile de credință și tradiție inspirate de Evanghelia lui Iisus. Realitatea daco-romană desemnându-și apogeul prin România Mare, care va trăi chiar și a'unci, când ar dispărea toate visurile și nădejdirile omenești, cere dela generația tânără atitudine și conștiință demne, care să lucească în zările viitorului românesc, precum în nopțile de vară stelele lucesc, pline de feerică lumină. Imi place să cred că nici *un tânăr intelectual român nu va aluneca pe panta acelei organizații oculte masonice, care trece pe aderenții săi cu ochii legați în vestibulele sale și îi ține timp îndelungat în camere obscure, iar apoi îi trece tot cu ochii legați în încăperi, unde li se țin alocuții în spirit străin de sufletul neamului și de către oameni cari n'au contribuit cu nimic la formarea Mării României, întemeiată pe lacrimi, dureri și sânge.*

Doresc din tot sufletul meu să vă adaptați formulele de viață ale zilelor de azi, cari cer oameni cu caractere de bronz, respingând a-și ascunde slăbiciunea sub pulpana apucăturilor politicianiste și căutând ca țara noastră să se înzestreze cu oameni cât mai cinstiți și mai încrezători în elanul vital al românismului.

Căutați să vă închinați numai adevărului

verificat prin cunoștințe cât mai solide ca depozit sacru al rațiunii luminate. Și ca să aveți cu toții o rațiune luminată, orientați-vă după criteriile înțelepciunii creștine, adevăratul dreptar al voinței omenești. Orice trebuie să faceți sau să evitați să cumpeniți cu criteriile înțelepciunii creștine. Astfel rațiunea va fi bun sfătuitor dacă veți consulta experiența altora, a părinților, dacă veți cumpeni cu mintea avantajile și scăderile unei situații, dacă veți fi receptivi, evitând a lua de bani buni orice teorie și dacă veți avea o observație cumpenită.

Și acum, încheiând cuvântarea mea, exprim o dorință, care după convingerea mea, va fi o realitate a bucuriei sufletești: doresc ca toți să fiți membrii ai adevăratei elite intelectuale a neamului și precum între cele 42.000 specii de flori ale Europei numai 4200 au miros și dintr'acestea numai 1194 specii sunt albe iar dintr'acestea numai 187 sunt mirositoare, dar aceste flori mirositoare prin parfumul lor cinstesc tot neamul florilor, așa Dvoastre ca flori sufletești de elită ale noastre să faceți cinste Românilor, al cărui viitor îl asigurați prin virtuțile voastre.

Cu aceasta dorință Vă împărtășesc arhierasca mea binecuvântare, dorindu-vă tuturor sănătate și sporire bună întru toate cele de folos spre fericire, strigând:

Trăiască M. Sa Regele Carol II!

Trăiască România!

Trăiască Studențimea Română!

Amin.

Pelerinaj la Sf. Mănăstire a Bodrogului.

Unei fetițe mute de 11 ani, i se deschide graiul.

Puterea credinței ortodoxe a concentrat și la sărbătoarea Adormirii Maicei Domnului din 15 Aug. a. c., mii de credincioși la Sf. Mănăstire dela Bodrog, ca aici să mulțumească lui Dumnezeu pentru toate bunătățile dăruite lor în anul trecut, și să ceară ocrotirea Maicei Sfinte asupra caselor și familiilor lor.

Mulțimea de creștini a început să sosească la sfântul lăcaș de închinare românească, încă de Luni, în grupuri, după comune sau regiuni. Cel mai mulți erau conduși de către unul sau mai mulți preoți și soseau înțonând frumoasele noastre cântări bisericești. Fiecare grup de pelerini a fost întâmpinat de neobositul stareț al Sf. Mănăstiri I. P. Cuviosul Arhim. Policarp Morușca, îmbrăcat în ornate sfinte. Au sosit neobiceiuit de mulți creștini

din Banat, chiar de pela Caransebeș, apoi din Bihor, de pela Abrud, Câmpeni etc.

Din Ungaria au sosit vre-o 150 de credincioși sub conducerea părintelui Sabău Dumitru din Giula. Unii au fost forțați să rămâe la frontieră, căci n'au avut scrisorile de trecere în ordine.

Din Arad au fost la Sf. Mănăstire mai mulți intelectuali, între cari părintele consilier eparhial M. Păcățianu, părintele Pârveu, d-nul subprefect Dr. Ciuca, consilierul orașului C. Popa, etc.

Serviciile religioase s'au făcut după programul publicat în acest organ. Și au fost conduse cu multă stăruință și evlavie de părintele Arhim. Morușca.

Încă din ajunul praznicului preoții au oficiat sf. maslu și diferite rugăciuni asupra pelerinilor. Iar în ziua de Sf. Mărie s'a slujit sf. liturgie în sf. Mănăstire și afară în foisor, pentru publicul mare, din care nici 10 procente n'a încăput în biserică.

Slujba sf. liturgii s'a oficiat în foisorul mănăstirii în fața miilor de creștini de Arhim. Morușca, consilierul eparhial M. Păcățianu, protopopul Marșeu, preoții Pârveu, Montia, Brădean, Morar, Brad, și diaconul M. Măcinic de față fiind și P. S. Sa Episcopul Ciorogariu dela Oradea. La priceasnă a vorbit convingător părintele Arhimandrit, despre forța religiei ortodoxe în trecutul neamului românesc, iar părintele protopop Marșeu, despre foloasele ce isvoresc din puterea credinței.

Printre bihoreni veniți în pelerinaj la sf. Mănăstire era și văduva lui Ardelean Florea din Roit lângă Oradea, cu fetița sa Maria de 11 ani, mută din naștere.

Mănată de o puternică credință, nefericita mamă cu nenorocita ei fetiță a făcut un drum de 3 zile până la Bodrog, ca să se închine la icoana Maicei Domnului și să ceară milostenia cerului asupra fetiței sale mute.

Milostenia căutată s'a coborât asupra fetiței la sf. maslu. Fetița a început să grăiască și încet să răspundă la întrebările puse ei. Știrea s'a lăsat ca fulgerul printre pelerini, cari au rugat pe părintele Arhim. Morușca să le arate fetița. I. P. C. Sa a ridicat fetița pe extrada altarului și într'o cuvântare emoționantă a arătat credincioșilor cum bunul Dumnezeu ascultă rugăciunile preoților, împreunate cu ale creștinilor. Mulțimea a căzut în genunchi și plângând lăuda pe Dumnezeu și preamărea în cântări evlavioase pe Mântuitorul Hristos și Maica Domnului.

Din mizeriile preoției.

(Memoriile unui preot.)

(Continuare.)

Ca scopul acesta să nu se realizeze, sinodul parohial, îndemnat de părintele, s'a reținut dela alegere, ajungându-se la rezultatul descris mai sus.

Și dacă alegerea aceasta nu avea și alte consecințe, era floare la ureche; părintele însă, clocea în sufletul său răzbunarea; iar jînta puteam fi numai eu.

Dar purtarea mea corectă și prevenitoare, față de toți, a impus poporului respect față de persoana mea. Numai părintele își făcea de cap. El în stare de ebrietate m'a atăcat odată, chiar în fața Comitetului parohial.

Iată alegerile de preoți, unde au loc interesele materiale și personale, ce năcazuri pot aduce pe capul preoților; dar în cazurile acestea suferă și poporul, cum se va vedea mai la vale.

* * *

Dupăce păr. Teodor și-a dat de leac, s'a mai pocolit, cu atât mai vârtos, că i-a murit și fata, care atunci era măritată după un învățător din altă comună. Dar acum s'a ivit un alt urzitor al interesului pentru o nouă alegere de preot, ceea ce se putea ajunge numai cu delăturarea mea, fie și cu ajutorul mijloacelor celor mai drastice.

Cel interesat pentru o nouă alegere de preot era învățătorul comunei, carele tocmai pe timpul acesta își ocupase aici postul, venind din Crivobara, o comună mică din protopopiatul Belințului, unde, de groaza lui, poporul a trecut la biserica gr. cat. că stăruia să-i facă fata preoteasă. Că, la noi, sub era dreptului constituțional din biserică, cine a avut interes la o alegere de preot, a pus în mișcare toate pietrele, ca să exopereze alegerea și dacă a ajuns la succes, nu e nici o mirare.

Învățătorul acesta, om ca de 45 de ani, avea pe lângă el soția cu un fecior și 3 fete, dintre cari una candidată de preoteasă. Numele acestui învățător era Vasilie Miși. El, ca să-și vadă fiica preoteasă, avea să pună la cale alegerea, în care să fie ales un tânăr teolog, care să se căsătorească cu fata lui. Deci, ca să-și ajungă scopul, trebuia să-și facă și popor, care să-l țină pe candidatul lui. Și s'a pus pe lucru.

Mai întâiu a aflat de bine să agite poporul, ca să treacă la biserica gr. cat. Dar nu au trecut decât doi: cei mai buni aderenți ai lui. Apoi a ațîțat poporul în contra mea, a comitetului și epitropiei parohiale, cerând anchetă, sub cuvânt că s'au delapidat banii bisericești și culturali. În fine a pârât antistia comunală, pe motivul, că a administrat rău averea comunei. Pe calea aceasta ținea tot la popularitate.

Și urmarea a fost, că a venit ancheta: în contra celor dintâi, din partea autorității bisericești, iar în contra antistiei comunale, din partea județului, dar s'a constatat, că toți pârâții sunt nevinovați.

Atunci comitetul și epitropia parohială au făcut denunț în contra învățătorului: pentru neglijență în oficiu, purtare nemorală, falzificare de cambii, ș. a. dar denunțul s'a năruit undeva, într'un birou, așa, că învățătorul respiră liber. Și văzându-se a fi călare, a socotit că face bine să mă intimideze pe mine, ca să părăsesc parohia, prin aceea, că mi-a dat foc de 2 ori, arzându-mi întâi grajdul și a doua oră casa. Atunci am cerut cu inzistență cercetarea acuzei date contra lui, după care s'a cercetat grabnic și judecat, ca învățătorul să fie amovat. Când i-s'a publicat sentința din parte inspectorului școlar, membrii comitetului parohial i-au vorbit învățătorului: „*Dacă până mâine dimineată nu părăsești locuința școlii, venim noi și-ți aruncăm hainele în drum*“. El până seara s'a și mutat la o vecină milostivă, care i-a oferit adăpost. Imediat după aceasta, femeea lui, care era pe patul morții, a murit. Iar el cu întreagă familia, între huiduile publicului, a părăsit comuna.

O, ce jalnică tragedie! Dar sfârșitul ei? Învățătorul s'a ales cu alungarea din comună; eu, afară de alte suferințe, m'am ales cu edificiile mistuite de foc; 2 creștini, cari trecuseră la bis. gr. cat. cu pierderea averilor; iar comuna bisericească, ca complex, în loc de liniște și progres, a ajuns un câmp de tulburări. Și să ne întrebăm, pentru ce? Răspunsul e: pentru o alegere de preot, ori mai bine zis: pentru o alegere de preoteasă, pusă în perspectivă de către niște oameni conduși de interese mârșave, materiale și personale.

(Va urma).

Problema Mitropoliei Banatului

de Dr. A. GOSMA-junior.

Moartea episcopului dr. Iosif Traian Bădescu din Caransebeș a adus din nou în discuție problema mitropoliei Banatului. Toată opinia publică bănățeană se agită cu viu interes în jurul acestel chestiuni și pretutindeni se discută cu diferite comentarii, multele combinații privitoare la complectarea scaunului episcopesc. Ziarele avansează chiar și o serie de nume de candidați, arătând în culori diverse calitățile și șansele fiecăruia. Din toate se desprinde însă o atitudine și o dorință unanimă. Bănățenii vor un episcop de origine bănățeană.

În legătură însă cu chestiunea sedisvacanței din Caransebeș, lumea discută și problema mitropoliei Banatului.

Se aruncase mai de mult dela mutării episco-

Biserica și Neamul românesc.

Dela nașterea sa poporul nostru a fost foarte strâns legat de credința adevărat creștinească. Sub influența credinței s'a dezvoltat în el o unitate sufletească atât de temeinică, încât n'au fost în stare s'o uzurpe toate uneltrile făcute împotriva ei, fie ele de ordin religios, fie de ordin politic. Bazat pe unitatea sa sufletească, poporul nostru și-a menținut existența chiar și mai înainte de o organizare politică mai bună. În timpul năvălirilor barbare din trecut, bieții români ne mai având încotro, se retrăgeau prin munți și ascunși prin catacombe, prin peșteri, când erau mai mulți la un loc ascutau cuvântul Dumnezeu dela vre-unul mai știutor de scripturi. Astfel s'a impus Biserica dintru început ca și o maică protegitoare a Neamului. Istoria Neamului nostru se împletește din lțele credinței brăzdate în cărțile Bisericii. Biserica a dat cele mai mari comori Neamului.

Ea i-a dat limba, literară chiar, școala și în general cultura, elemente fără de cari astăzi n'ar putea exista un popor. Din timpurile cele mai vechi preoții și călugării au fost la noi singurii răspânditori de cultură. Aceasta a durat destul de mult deoarece cărți nu erau scrise în limba română, și cei cari nu știau limbi streine (massa poporului) nu puteau înțelege cuprinsul cărților. Mai târziu când începe traducerea în limba română, pela 1544, ele se fac tot prin influența bisericească. Exercițându-

și proselitismul lor asupra ortodoxilor protestanții pun să se traducă Catehismul pe românește. Este prima carte tipărită în limba română. Tot pela 1544 se înființează și cele dântâi, școli românești (Brașov Geoagiu, Caransebeș, Lugoj, Săliște, Făgăraș) școlile cari au dat oameni știutori de carte și cari răspândeau cultura păturei naționale. Tipăriturile începute cu Catehismul dela 1544 sunt continuate de diaconul Coressi în Brașov apoi de Mitropolitul Simion Ștefan în Alba Iulia și în sfârșit de Mitropoliții Moldovei Varlaam și Dosofteu.

Și a fost grea lupta Bisericii purtată pentru lumina Neamului. Ca să ne putem face o idee despre felul cum a trebuit să lupte biserica, citesc cuvintele mitropolitului Teodosie Veștemeanul, care scrie în prefața Liturghiei din 1680: „nouă jalnic și plânguros lucru este, într'atât micșorare și călcare norodului nostru acestui românesc carele odată și el între puternicele neamuri și între tarii oameni se număra, iară acuma atâta de supus și de ocărat este încât nici învățătură, nici știință, nici armănice legi nici un obicei întru tot rodul ce se pomenește astăzi român (între români ce zicem cuprindem și pre Moldoveni că tot dintr'o fântână cură) nu este ci ca neste nemernici și orbi într'un obor învărtindu-l și înfășurându-l dela streini și dela varvari, doară și dela vrășmașii rodului nostru cer și împrumutează și de carte și de limbă și de învățătură. O grea și dureroasă întâmplare“.

Biserica a dat națiunii cartea, deci cultura. Prin Biserica se ridică și școala românească și Biserica a mijlocit manifestarea talentului

artistic al poporului român în arhitectură, sculptură pictură etc. Biserica a luat parte la toate suferințele națiunii întotdeauna încurajând-o și dându-i mână de ajutor.

Biserica a infiltrat în sufletul poporului principiul naționalității, datorită căruia s'a putut clădi România de astăzi.

Pe lângă sfaturile și sprijinul ce l-a dat biserica națiunii în manifestările ei, ea însăși a luat parte la aceste manifestări.

Intr'un cuvânt am putea spune că poporul român de astăzi cu toate calitățile sale mai ales morale se datorește bisericii.

Iată atâtea motive pentru cari Eminescu profundul cugetător a numit biserica ortodoxă ca pe o mamă a poporului românesc.

Natural, că pentru a-și ajunge scopul biserica a dus o luptă, o luptă sfântă în care dac 'a și fost învinsă vre 'o dată, ea s'a îndreptat și astăzi stă în mijlocul nostru dându-ne sprigin în lupta sfântă pe care o ducem.

Ca încheiere, citez următoarea frază din Istoria bisericii ortodoxe de dl. Lupaș: „Continuând această luptă cu încredere și cu virtute, va fi în nota bunelor sale tradițiuni luminoase din trecut pregătind sufletește pe toți credincioșii pentru realizarea poporului religios moral, potrivit cu îndreptarea Evangheliei: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.

Teodor Fărcaș.

Din trecutul Aradului.

I. Moldovan.

In Ajunul revoluției lui Horea.

Foray, faimosul subprefect al județului Arad, care teroriza lumea prin haiducii săi, vara o petrecea la domeniul său din Săvârșin.

Plănuind a face o revistă de-a lungul estinselor sale pădurii în ziua de 27 Iulie 1784 s'a sculat înainte de răsăritul soarelui, așteptându-și gornicii, cari aveau să-l însoțească.

Doamna, care ieși-se prin parcul din fața castelului, întâlnește în cale pe doi țărani sdraveni și bineînarmați. Crezând că sunt gornicii așteptați, îi poștește să intre la barbatul ei care-i așteaptă.

Surprins pe neașteptate de intrarea acelor străini, subprefectul sare indignat dela masa unde lucra și îi întrebă cu mânie, că cine sunt și ce vreau dela dânsul?

— „Nu vă supărați domnuie subprefect, că n'am venit cu gând rău“, răspunde unul dintre oamenii. — „Sunt *Petru Beciu* și tovarășul meu e *Ursu* din satul *Ribița* și am venit să Vă încunoștințăm, că la podul de peste gârla ce trece prin sat, vă așteaptă o mulțime de oameni năcăjiți, cari vreau să vă co-

munice durerile lor și să vă ceară ajutorul. Ne rugăm, să veniți cu noi până acolo“.

— „Suntem oameni foarte desperați, mânia ta, și gata la toate dacă, nu ne veți da ascultare; continua Ursu.

— „De luni întregi pribegim prin păduri de groaza haiducilor d-voastră, cari ne urmăresc pentru devastarea castelului domenal din *Ribița*. Vrem să ni-se facă dreptate, ca să ne putem întoarce în sat la casele și familiile noastre, și să nu mai fim nevoiți a trăi din jefuirea trecătorilor la drumul mare.

Ingrozit de cele văzute și auzite, subprefectul nu știa, ce să facă și în cotro s'o apuce. Făgăduindu-le ceriul și pământul, își arunca privirea când spre armele sale de pe perețele din față, când spre ușe, căutând ajutor, dar fără rezultat, pentru că oamenii înarmați îi țineau calea.

Dupăce i s'a dat să înțeleagă, că orice rezistență și semn de alarmă ar avea ca urmărire moartea lui, subprefectul s'a determinat să-i asculte și să-i însoțească până la oamenii, ce-l așteaptă la pod, pentru consultare.

Ajunși la locul destinat, fără ca dl subprefect să fi dat cuiva să înțeleagă strămtărea în care se afla, s'a văzut deodată înconjurat de vre'o 40-50 dintre oameni ce-l așteptau, îndepărtându-se cu dânsul de sat în spre pădure, unde vor putea să-și descopere durerile și dorințele lor, neconturbați de nime.

Din convorbirile avute cu oamenii în cursul drumului, dl subprefect a ajuns la convingerea, că oamenii au dreptate și că singura soluție în aceasta afacere odioasă ar fi, agrafiarea țăranilor revoltați. Orice alta rezolvire ar putea avea urmări fatale pentru dânsul, dar ar fi și în defavorul liniștei publice din județ.

A și promis deci oamenilor, că va face propunere împăratului pentru agrafiere, iar până atunci, va sista orice urmărire.

Soluția propusă și făgăduită de subprefectul i-a mulțumit pre toți. Având însă bănuiala, că prin întoarcerea dlui subprefect la județ și contactul cu ceilalți factori, recrutați dintre domni de pământ interesați, afacerea ar putea avea urmări și mai grave pentru dânsii, la-u rugat să facă numai decât propunerea de agrafiere, iar ca siguranță că nu vor fi urmăriți să rămână cu ei, până la sosirea diplomei împărătești de agrafiere.

Văzând dl subprefect, că nu e nici un alt modru de scăpare, s'a învoit, să le satisfacă dorința, dacă va avea loc unde să scrie cererea către împăratul și om care să o ducă până la prefectul județului.

Pentru ca să rămână cu ei și ca să-i poată însoți în drumul lor, a cerut, să trimeată pe unul dintre ei înapoi la castel, ca să-i aducă un cal înșelat, ceva merinde și o haină mai bună, cu care să se scutească în caz de ploaie.

Cu aceste își continuară drumul, îndepărtându se tot mai tare de Săvârșin.

Obosiți de drum, pe la amiază, se așezară cu toții la odihnă în umbra unui stejar bătrân.

Între acestea sosește omul cu calul, merindea și haina cerută de dl subprefect.

Văzând plecarea liniștită din castel și cunoscând intențiunile subprefectului de mai înainte, doamna le-a extradaț fără nici o bănuială.

După mâncare, punând pe domnul lor pe cal, oamenii își continuară drumul cu pași mai grăbiți, iar seara, după asfințitul soarelui, se aflară în culmea dealului Piatra albă, la hotarul domiciliului depărtare de vre'o 20 Klm. de castelul domenal din Săvârșin.

Aici, descălecând, se așezară cu toți în jurul unui foc, iar după ce mai gustară câte ceva din merindea ce o avea fiecare, așternură un pat moale din frunze uscate — pentru subprefectul și se puseră la odihnă pândindu-l cu îngrijire.

În ziua următoare des de dimineață caravana refugiaților trece prin satul *Mădrijești* și poposește de amiază în pădurea din *Satul nou*, unde au fost așteptați de mulțimea tovarășilor, de prin toate satele împrejurimii

În urmarea înțelegeri, avute de cu seară ajunseră în comuna *Honț* rugând pe dl preot, să găzduiască pe dl subprefect peste noapte în casa lui, dându-i prietelui să facă adresa pentru agrațiere.

(*Va urma.*)

Scrisoare tineretului organizat.

Terminându-se un an de muncă în ogorul luminii cărții, voi ca buni gospodari și conștienți de lucrările voastre, ați intrat acum în vacanță. În acest timp viața își urmează cursul ei, iar omenimea în plusă de valurile acesteia, nu poate sta cu mâinile în sân. Tot așa nici voi iubii școlari nu stați fără lucru, ci în timpul vacanței se vă căutați ocupațiunile alese și foloștoare, atât voaui cât neamului și scumpei voastre patrii. Ia să vedeți în ce fel se face aceasta: Lucruri vechi pe cari pământul le pătrează în sânul său, de sute și mii de ani și pe cari locuitorii de pe la sate din cauza neștiinței lor, după ce le găsesc scoase din pământ prin fierul plugului primăvara, le aruncă, ori le distrug, ca pe niște obiecte fără nici un folos. Voi vă știți da seamă de importanța obiectelor vechi, le veți căuta și aduna pentru muzeul școlar. Țara noastră prin așezarea ei geografică și a cărei pământ conține, cremene, vase de lut, topoară de piatră, săbii rupte, obiecte de bronz ș. a., — toate aceste sunt urmașele popoarelor, cari au trăit în negura vremurilor și cari se cunosc sub numele de popoare preistorice. Sunt de mare valoare și documentele vechi, rămase din moștrămoși de sute de ani și cari documente sunt oglinda,

în care se poate citi istoria unui sat în curs de câteva sute de ani. Obiectelor vechi de ordin religios și etnografic de asemenea le dați atenție.

Cu deosebire cel ce locuiește la sate veți deprinde și pe prietenii voștri la aceasta faptă istorică. Ați învățat, că trecutul nostru, e plin de fapte mari, cu cari noi urmașii, ne putem mândri. Românul ține la străbunul lui și după cum obiectele rămase dela părinți și alți înaintași ai lui, îi sunt scumpe sufletului său, tot așa trebuie îndrumat să ție tot atât de mult și la obiectele cu cari s'au servit străbunii săi, din o vechime și mai îndepărtată. Iată ocupațiunea voastră în vacanță iubii tineret școlar.

Liviu Dublea.

Șezători culturale se pot ține cu rezultate dînefăcătoare prin satele noastre. Țăranii noștri vor să vadă manifestându-se tineretul ce urmează studiul la orașe, iar acum se găsește în vacanță, împrăștiat prin sate. Organizațivă deci în mici echipe culturale învățând vre-o piesă moralizatoare, recitând câte-o poezie din marii noștri poeți și iată că programul unei șezători culturale este format. Dacă sunteți în stare ca să înjghebați și un terțet vocal ori un punct de muzică instrumentală cu atât mai bine. Lucrul principal, să nu pierdeți vremea vacanței petrecută la sate fără să lăsați măcar o urmă în sufletele dornice de cultură ale sătenilor noștri. Puneți-vă pe lucru și întrebuințați Duminicile și Sărbătorile din vacanță petrecând între popor și dându-le din sufletul vostru ce aveți mai bun și frumos.

Crezul Tineretului Creștin.

Pe Duminică din 23 Iulie a. c. comunitatea baptistă din Arad a plănuit „un botez mare noutestamental“ la Mureș. În capiştea din str. Dorobanților s'au făcut toate pregătirile pentru acest mare eveniment, fiind vorba despre „luarea botezului“ din partea unui însemnat număr de tineri „trecuți de 18 ani“ deci capabili să se împărtășească de acest „cel mai mare dintre darurile“ credincioșilor bapțiști. Dela ora 1 d. m. fanfara dădea niște țipete stridente ca să adune cât mai multă lume. Și lumea celor curioși se adună fiind un timp frumos, ce te împingea parcă spre undele Mureșului la baie — adică la botez.

— Ne dă Domnul din darul său — zise un șegan sosit să invite fanfara să acompanieze pe „tinerii“ ce vor veni de acolo.

— Domnul își arată dragostea sa prin semne cerești — replică predicatorul pernevan, arătând spre cer pe care lucea un soare cald.

— Parcă și Domnul ne invită spre apă, — se gândi cu vocea înaltă o fețișcană trecută și ea peste 18.

Fanfara porni spre Șega să întâmpine, pe cei ce vin din acel suburbu să primească „botezul noutestamental“. În capiştea se făcea în acest timp ora de ru-

găciune în care cadre tinerul predicator susține cu înfocare tema: Domnul își arată dragostea față de cei iubiți ai săi.

Ceata celor curioși se îngrămădește pe stradă. Deodată sunetele fanfarei se deslușiră, ca într'un grup compact să apară „tinerii șegani“.

Un birjar privind spre convoiu strigă cu glas mare: „afundați-i bine în apă, doar s'or mai albi“. Un râs sgomotos fu răspunsul, căci „tinerii“ toți erau din vița lui faraon domiciliați în urbea „Checheș“.

În această vreme niște tineri — fițangăi le-ar zice pe sate — așează lumea pentru plecare.

Fanfara sună și lumea pornește colind pe strada ce duce la Mureș îndreptul casei hingherului printre grămezile de gunoarie dela periferie. Un credincios de ai noștri văzându-mă că stau la geam se aproprie de mine și-mi zise cu amărăciune:

— Oare cum de-i mai suferă autoritățile noastre caăștia să-și facă de cap. Să fiu primar aș pune pom-pierii să-i scalde bine cu niște dușuri reci.

— Lasă-i că-i scaldă Dumnezeu, zise eu arătând spre un nor ce se ivi ca din senin.

Și „Domnul și-a arătat semn ceresc“ -- vorba lor. Trimise o ploaie torențială făcându-i pe toți learcă. Ca niște cloșani ploași cu hainele lipite de trupuri, au luat-o la fugă „tinerii șegani“ din vița țaraonească lăsând acolo și botlez și noutestament.

— Doamne bate-vă cu pocăința voastră cu tot, zine unul — vedeți că Dumnezeu vă arată credința voastră cea de nimica — și fugi la Checheș. —

Pățania din 23 Iulie a. c. a deslășorării aceluia „botez noutestamental“ din Arad-Pârșeava poate fi o învățătură din cele mai eclatante pe care o poate însuși tinerul creștin pentru apărarea, păstrarea și închinarea în cultul legii lui străbune, admonestând pe toți aceia cari s'ar lăsa ademeniți de vorbele dulcele acelor cari ar vrea să-i ducă să-i mai „boteze“ și cu noutestamentul. Cei din Checheș cel puțin s'au scaldat oată și ei bine, dar mai albi nu s'au făcut.

Soarele luci apoi din nou cu razele sale blânde, dar cei cari s'au întors la capiște nu mai cutezeau să privească spre cer, căci acum intradevăr s'au și convins de adevărul că: „Domnul trimite semn ceresc și dragostea și-o arată către cei iubiți ai săi“.

Din trecutul creștinismului.

(Continuare.)

Să luăm chiar învățăturile Sf. Pavel, care spune despre credință următoarele:

«Credința este adevărarea celor nădăjduite și dovedirea celor nevăzute» — și tot el spune: „Inima să creadă în Dumnezeu și gura să se mărturisească spre mântuire.“

Tiparul Tipografiei Diecezene Arad.

În «Constituția dogmatică» a conciliului din Vatican este inserată următoarea definiție:

«Credința este virtutea supranaturală, prin care preveniți și ajutați de grația divină, ținem ca adevărat ceea ce Dumnezeu ne-a descoperit — nu pentru că am pătruns cu rațiunea noastră adevărul, ci din cauza autorității lui Dumnezeu, care nu poate nici să se înșele, nici să ne înșele».

Aceasta ar însemna că Dumnezeu invită pe oameni la viață divină acceptată în mod liber de către om, la o participare intimă care să devină o moștenire eternă pentru el (expl. după Gabriel Brunhes în lucrarea sa «La foi et sa justification rationelle.»)

Credința este o virtute când are la bază conștiința și libertatea — căci numai așa se clasează credința în cadrul certitudinilor morale. În istoria bisericii creștine s'a făcut de multe ori confuzii — neștiindu-se însemnarea adevărată a credinței și asta pentru că-i dau mai multe înțelesuri, obișnuite în opinia publică astfel au socotit credința ca o simplă părere (cred că voi reuși la bacalaureat). Credința însă mai susarătată în sens teologic trebuie să cuprindă în sine o certitudine absolută, nu relativă — o credință desăvârșită, divină, ce posedă garanția infalibilității. Credința este o comunicare din grație a înțelepciunii divine pe care trebuie s'o admitem în întregime. Și ca să intru în subiect voi arăta și dificultățile ce-a întâmpinat credința în cele două milenii, adică voi arăta fără-de-legile comise în istorie și dezorientarea ce-a înstrăinat sufletele generației noastre.

Istoria ne este martoră că cele mai mari idei ce tronează lumea și formează axul existenței sale — au învins numai cu mari sacrificii. Și faptul acesta provine din o totală lipsă a încrederii în Dumnezeu și în sinea omului. La fel și credința creștină a fost înlăturată, persecutată, fie pentru că nu era înțeleasă, fie pentru că nu convenea unora sau altora. Evreii, păgânii, mohamedanii etc. contestau veracitatea creștinismului — contra acestora apologeții creștini au opus forța morală a bisericii, sădită'n societate.

(Din lucrarea preș. soc. „Sf. Ecaterina“)

Poșta redacției.

Dintre poeziile primite menționăm „Drum la cer“ ce se va publica cu alt privilegiu, iar dintre alte încercări se remarcă versurile:

Drum sfânt...

Altar sfânt s'avești în suflet
Și păstrați în Domnul sfânt,
Credința ce vă 'ntărește
Cu putere pe pământ.

Altar sfânt s'arați în suflet
Pentru Tatăl sfânt din certu,
Cei ce au credință 'n trânsul
Veci de veci, nici când nu pler.

Ioan Pacea.

Redactor: Pr. C. Turicu str. Dorobanților 27

piel din Caransebeș la Timișoara și ridicarea ei la rangul de mitropolie. În contra acestei mutări se opuseseră însă cu tărie decedatul episcop dr. Iosif Traian Badescu și toți factorii competenți ai vieții publice din Caransebeș, în frunte cu dr. Cornel Corneanu, iar acum după moartea bătrânului arhleru bănățean, unele ziare și cercuri politice lansară din nou această idee.

Din capul locului trebuie să accentuez însă, că românii din Banat nu vor admite niciodată desființarea sau mutarea episcopiei din Caransebeș, fiindcă viața și activitatea românească dezvoltată secole de-a rândul în jurul ei formau epoci strălucite și de izbândă națională în istoria sbuciumărilor noastre din trecut. Din contră, vor lupta pentru menținerea ei, dar în același timp își vor da toată truda ca să reînființeze vechea episcopie a Timișoarei, pe care să o ridice la rangul unei mitropolii a Banatului cu trei episcopi sufragane: Caransebeș, Vârșeț și Arad.

Episcopiile din Timișoara

În Timișoara există o episcopie catolică, iar mâine se va reînființa episcopia sârbească. În conformitate cu dispozițiile convenției româno-jugoslave li s-a dat dreptul sârbilor ca să-și aibă iarăși episcopul lor la Timișoara, în schimb noi vom înființa o episcopie gr. ort. română la Vârșeț pentru credincioșii noștri din Jugoslavia.

Față de această situație nu s'ar putea concepe o viață românească mai animată în capitala Banatului fără un arhleru român. Unde funcționează doi episcopi străini de neamul nostru noi trebuie să avem un mitropolit.

Știu din istorie, că românii avuseră în trecut, secole de-a rândul, episcopul lor în Timișoara, iar istoriograful Nicolae Tincu-Velea ne arătase că episcopia românească a Timișoarei funcționase până la sfârșitul veacului al XVII-lea ca mitropolie, având titularul scaunului episcopesc român al Timișoarei rangul de mitropolit.

Iată de ce, prin reînființarea vechii mitropolii a Timișoarei s'ar face o reintegrare în drepturile istorice și s'ar da în același timp satisfacție justelor revendicări ale bănățenilor.

În diferitele sinoade s'a discutat mereu chestiunea reînființării episcopiei Timișoarei, dar niciodată nu s'a preconizat dorința unanimă și hotărâtă a bănățenilor de a se reînființa vechea mitropolie a Timișoarei. La ședințele adunării eparhiale din această primăvară, am ridicat la Arad problema mitropoliei Banatului și de atunci ea a rămas mereu în discuția opiniei publice.

Propunerea congresului metropolitan

Istoricul chestiunii este următorul: congresul metropolitan din Sibiu a adus în anul 1927 o hotărâre ca să se înființeze o episcopie la Timișoara. La

2 Decembrie 1932 Sfântul Sinod a hotărât în principiu că înființarea episcopiei Timișoarei să se reallizeze prin mutarea sediului episcopesc de la Caransebeș la Timișoara. În contra acestei hotărâri principiale s'a opus atât eparhia Caransebeșului, cât și cea a Aradului. Demultarii bisericii noastre din Caransebeș nu puteau accepta ideea mutării sediului la Timișoara, iar episcopia Aradului nu putea admite ca Timișoara să treacă de sub jurisdicțiunea sa ierarhică la o altă episcopie. Pentru a se împăca aceste două puncte de vedere, s'a ajuns la soluția înființării unei episcopii noi la Timișoara, care să se constituiească pe baza unei arondări noi a eparhiilor existente. Această soluție a fost dată printr'un memoriu înaintat de P. S. dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului, la ședința Sfântului Sinod din luna Februarie 1933.

În principiu este deci hotărâtă reînființarea episcopiei din Timișoara și înființarea ei nu mai întâmpină nici o greutate. Bănățenii nu sunt însă mulțumiți numai cu atât. Ei vor o mitropolie a Banatului cu sediul la Timișoara și cu trei episcopi sufragane: la Caransebeș, la Vârșeț și la Arad. Din punctul de vedere al cheltuielilor de întreținere și de funcționare a unei mitropolii, bugetul n'ar depăși cu mult cheltuielile unei episcopii, în schimb prin o mitropolie s'ar ridica în capitala Banatului și la granița de vest a țării o fortăreață puternică pentru ortodoxie și pentru naționalismul românesc creator de fapte utile evoluției și întăririi României.

Episcopia Caransebeșului

Episcopia Caransebeșului trebuie și rămâne și în viitor, fiindcă ea îndeplinește o menire istorică în părțile grănicerești ale Banatului, iar episcopia Vârșețului se va înființa pentru păstorirea sufletelor des-nădăjduite ale fraților noștri din Jugoslavia. Episcopia Aradului va trebui să fie încorporată sub jurisdicțiunea mitropoliei Banatului, fiindcă pe teritoriul eparhiei sale se găsesc multe centre bănățene, cum este de exemplu orașul Lipova, care fusese în trecut chiar sediul unei episcopii românești.

În programul preocupărilor bănățene sunt înscrise în loc de frunte problemele înființării mitropoliei Banatului cu sediul la Timișoara și complectării scaunelor episcopicești din Caransebeș și Vârșeț.

Reproducere după „Văitorul” 25 Iulie 1933

Citiți

«Biserica și Școala» respectiv face numai Lămuriri mai Școalei.

„Predica pentru copii“

conferință pastorală rostită de inv. preot
Lazar Joja în Șebîș la 1 Iulie 1933.

*Prea Cucernice Părinte Protopop,
Iubiți Frați în Hristos,*

Azi, când sunt îndrumat ca să Vă răpesc câteva momente prin conferința ce am să o cetesc, Vă rog să mă ascultați cu puțină răbdare. Conferința va trata despre „Predica pentru copii“.

Este știut și incontestabil, că la noi Românii, creșterea copiilor înseamnă în cea mai mare parte o sarcină neplăcută. În cele mai multe cazuri, copilul este lăsat să lăncezească în lipsuri și întunec. Ur-marea unei astfel de creșteri este dezastruoasă, fiind condamnați, acești copii, să suporte suferințele bolilor trupesti și sufletești. Multe sunt cauzele acestei îndolențe!... Una însă, și cea mai însemnată dintre toate, este neglijența împlinirii datorilor celor chemați de a da o creștere morală acestor copii. Copilul mic de azi va fi bărbatul virtuos de mâine; fetița de azi va fi mama unei familii de mâine, care, ca cele multe din istorie și Sf. scriptură, își va face datoria, dând o creștere aleasă scumpilor ei copii.

Anastasia n'a lăsat ca se fie vândut copilul ei lezușilor, astfel că Andrei baron de Șaguna de mai târziu, ajunsă ca să pregătească conștiințele naționale ale fiilor săi sufletești, pentru marele act al unirii din zilele noastre. La din contră, poate ar fi ajuns unul din cel mai mari dușmanii ai bisericii sale strămoșești.

În primul loc creșterea copiilor se datorește părinților lor, apoi datorință imperativă în creșterea copiilor o au preoții și învățătorii, cari de vor sădi în sufletul maleabil și ductil al copilului sentimente și virtuți nobile, acesta va fi adânc mulțumitor educatorilor săi și nu va fi o sarcină pentru societate, ci fiu credincios al bisericii și cetățean harnic al scumpei sale țări.

Noi preoții avem o misiune însemnată în societate, ... aceia, de a păstori turma încredințată nouă, având drept scop, mântuirea ei. Între credincioșii acestei turme se enumără și copiii, cari și ei la rândul lor vor fi buni sau răi credincioși; aceasta depinde mult și de la noi, cum îi vom crește de mici. Cunoscând deci scopul, care este mântuirea sufletelor, ne vom folosi de mijloace pentru a-l putea atinge. Ca mijloace putem enumăra mai multe, cum sunt: săvârșirea Sf. taine, serviciul divin, păstorația individuală și altele. Tot printre mijloacele de păstorație să vedea celorlalte catechizarea și predica la copii. Prea Sf. să creadă în Dumnezeu. Episcop Grigorie zice în „Istoria pre-spre mântuire.“ 246: „Și aceasta mântuire tre-

Să ne punem întrebarea: Trebuie să predicăm la copii, ori ba? Mulți vor zice că numai asta ne mai lipsește, pe lângă atâtea îndatoriri grele ce avem asupra noastră, (atunci, când suntem dotați așa de slabi). Aceasta să nu fie „pentru că și până acum s'a predicat copiilor de școală. Ori, cum ne-am bucura azi în această țară, scăpați de sub jugul asupritorilor, dacă n'ar fi predicat preotul și în trecut, — începând cu copiii din școala confesională, — mântuirea sufletelor, iubirea de neam și legea strămoșească? Preotul conștiu de misiunea sa a predicat copiilor, predică și azi și va predica și în viitor. Nu-mi pot închipui ca un preot să aducă la taina Sf. mărturisiri și la Sf. împărtășire elevii, fără ca să-l pregătească prin câteva cuvinte despre rolul și însemnătatea tainei ce o primesc. Astfel și cu alte ocazii preotul se va folosi de acest mijloc pentru a forma la copii caracterul moral.

Întotdeauna trebuie să avem în vedere, când predicăm copiilor, vârsta și gradul de dezvoltare al inteligenței lor. Avem la copii vârsta copilăriei, adolescenței și pubertății — putându-i-se spune celei din urmă și faza critică la adulți. Preotul, pe lângă orele catihetice, cari încă fac parte din misiunea pastorală și didactică față de copii, trebuie și e neapărat nevoie să și predice din când în când copiilor. Aceasta o face înainte de a conduce copiii la biserică pentru a asista la serviciul divin, ceea ce s'ar numi „exortație“, sau va opri tineretul la terminarea serviciului, împărțind pe sex sau vârstă, după cum e pregătit să le predice. — Ce vom predica copiilor? Materialul predicilor la copii cât și la adulți se găsește nepuizabil în Sf. Scriptură, Sf. Tradițiune și Istoria neamului.

Este un rău, însă, ca în predicile noastre și prelegerile catihetice să combatem mai mult răul și prea puțin să încurajăm binele. Iată ce zice d-l G. G. Antonescu, prof. univ. „Rolul cel mai important al educației morale va trebui să fie de aci înainte nu atât de a evita elevului contactul cu răul, ceea ce este aproape imposibil, cât mai ales, de a-l face capabil să lupte contra răului și să-l învingă“. Ca predica să convingă pe copii și să fie reușită, ea trebuie să fie rațională, afectivă și volițională. Rațională, adică să fie înțeleasă pe deplin și să nu lase goluri în sufletul copilului; afectivă, copilul să primească adânc în suflet maximele arătate în predică; volițională, să facă pe copii ca în urma convingerilor raționale însuflețite de sentiment, să-l dea îndrăzneț a voi să îndeplinească ceea ce a înțeles și a aprobat cu inima sa. Deci, înainte de a predica copiilor ne vom pregăti sistematic. Eu nu mai arăt ce este predica în mod intelectualist, aceasta o definește manualul de omiletică. Atât însă accentuez, că înainte de-a forma predica să medităm asupra ei. „Meditatio nascit theologum!“ zicea un filozof creștin din cartea „Biserica activă“ de Pr. Caius Turicu.

Predica să întrunească toate condițiile cari ar face-o plăcută copiilor! In caz contrar, mai bine preotul să abandoneze predica pentru copii. In cazul dintău, deși predica ajută foarte mult la nobilarea sentimentului religios, totuși sunt de părerea ca ele să fie mai rari, dar când se rostesc astfel să fie pregătite, ca să lase urme neșterse în sufletul copiilor, dezvoltând inteligența, sentimentul și voința. Căci, zice dl prof. Nisipeanu în cartea „Religia pentru copii”: „Nu e educator mai deplorabil, decât acela ce educă mereu, la care mereu se vede intenția de a educa, prin sfaturile și prin mania interzicerilor de tot felul. Rezultatul e de-adreptul contrar celui țintit.”

După ce prin meditație vom ajunge la invențiunea predicii, vom distribui părțile ei în așa fel ca să se respecte adevărul biblic și istoric. Predica pentru copii va fi compusă din cuvinte inteligibile, fără să fie nevoie de a-le explica. Aceste cuvinte să fie străbătute de expresii copilărești, din graul popular și cu întorsături obișnuite din basmele poporului. Astfel că prin predică să pătrundem adânc în sufletul copilului, altfel nu ne-ajungem scopul. Deci, să scaldăm vorbele în duh copilăresc, dacă într'adevăr vrem să fim înțeleși și lobiți de cel ce ne ascultă. Preotul să nu cetească predica în fața copiilor, ci să o spună liber, pentru că la mai bun rezultat va ajunge. Lectorul nici când nu va fi ascultat de copii cu interes ca liber vorbitorul. Când predicăm să purtăm privirea dela copil la copil, făcând gesturile când trebuie și modulând vocea după cum se schimbă persoanele din dialogul ce obvine în predică. Astfel vom mări interesul la copii și tot odată văzând noi efectul predicii pe fețele copiilor, ni-se va mări dispoziția, făcându-ne să trăim și noi ceea ce predicăm. Altfel copilul nu va fi pătruns până în adâncul sufletului de adevărurile divine din predică. Ca predica să fie vie, interesantă și atrăgătoare depinde de personalitatea păstorului sufletesc, care de se va ști purta cu dragoste părintească va fi iubit, ascultat de copii și aceștia la rândul lor vor căuta să mulțumească societatea cu fapte bune plăcute oamenilor și lui Dumnezeu. — Ar urma ca să arat prin două schițe o predică atât pentru copii cât și pentru adolescenți. Aceasta însă o evit, pentru a o face un alt frate în Hristos, cu o altă ocazie. Astfel de predici putem afla în cartea „Tineretul României” pag. 163 a Prea Sf. S. părintelui episcop Grigorie.

Deși se spune mereu și auzim accentuându-se la tot pasul, că învățământul și creșterea morală a copiilor, în scumpa noastră țară, lasă mult de dorit, trebuie să spunem scurt și răspicat, că am înaintat, progresând în această latură pastorală și educativă. Iată ce spune d-l G. G. Antonescu în cartea d-sale (pag. 44) „Educația morală în școala românească”:

„Cu toate acestea nu putem nega un fapt inbucurător pentru progresul școlii românești: problema educației morale a fost, în sfârșit, pusă și de condu-

cătorii școlii noastre și lupta pentru soluționarea e practică a început”. Prin urmare să nu căutăm desamăgiri în activitatea noastră pastorală, ci mai vartos să ne întărim forțele de a lupta contra uneltirilor mârșave, cari caută să sape la temelii Sf. noastre biserici. Să zicem și noi Ps. c. 27. „Domnul este lumina și mântuirea mea, de cine să mă tem?” Mulți își inchipule că biserica a rămas îndărăt față de civilizația care evoluează pas cu pas. Aceasta să nu ne descurajeze. Iată ce zice d-l Georges Urbain, profesor de chimie generală din Sorbona în conferințele ținute în București pe la sfârșitul lunii Aprilie a. c. (Rev. „Natura” Nr. 6/1933 pag. 5): „Adevărata civilizație nu e radio, aeroplanul, mașinile ș. a., ci înălțarea gândirii și a caracterului”. Deci, meditănd, să ne înălțăm gândirea și caracterul, ca să fim demni de numele ce cu cinste îl purtăm. Făcându-ne datorii ne putem aștepta la un viitor mai bun al Sf. noastre biserici; iar noi ca slujitori ai altarului ne vom bucura de cea mai mare plată posibilă: cu conștiința înpăcată că ne-am îndeplinit misiunea.

INFORMAȚIUNI.

Personale P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, după Congresul studenților universitari s'a dus la Borsec, să-și continue cura de recreație. Va reveni în 6 Septembrie, când va face vizitații canonice în părțile Hălmașului, când va sfinți monumentul Eroilor din Hălmașiu.

Conferință. Studentul Petru Fillmon, dela Facultatea Teologică din Cernăuți, a ținut în duminica trecută, în comuna Julița, o conferință despre desbinarea bisericii ardelenne la 1700. Conferința s'a ținut în numele societății „Arboroasa”, în curtea bisericii și în fața multor creștini, cari au auzit de cauzele materiale pentru care au defecționat uniții dela biserica mamă.

Inscrierile la Școala Normală din Arad. La Școala Normală, în cl. I. sunt vacante 30 locuri. Taxele anuale, pentru școală și internat, fac 6.000 lei, plătibili în trei rate. Elevii, ai căror părinți locuiesc în Arad, pot să ceară să fie externi, plătind taxa de 1.500 lei pe anul întreg. Conform Regulamentului nu pot fi primiți decât aceia cari au cel puțin patru clase primare terminate cu succes și au vârsta între 12 și 15 ani. Doritorii își vor înainta cererile cel târziu până la data de 31 August a. c. Examenul de admitere se va ține în 9 Sept, ora 8 a. m. La caz dacă Ministerul nu va retrage bursele, cel mai bine notați și lipsiți de mijloace vor putea primi burse, respectiv semiburse, însemnând aceasta o reducere de 3500 lei, respectiv 1750 lei. In celelalte clase înscrieri se pot face numai prin transferări dela alte școli normale. Lămuriri mai detaliate se dau la cancelaria Școlii.

Frații preoți, cari au participat la pelerinajul dela 15 August a. c. la sf. Mre H. Bodrog, sunt rugați a mi comunica de urgență tot ce știu în legătură cu sf. minune cu fetița, care a căpătat gralul la 11 ani. In deosebi: *ora la care au vorbit cu ea și ce cuvinte a rostit, în ce împrejurări?*

Arhim. Morușca.

Dela Asociația învățătorilor din jud. Arad. Secretarul acestei Asociații ni-a trimis un comunicat, ca răspuns la articolușul „Adunarea generală a asociației inv. din județul Arad”, publicat în Nrul 32 al revistei noastre, de învățătorul preot Petru Clongradî.

În comunicat se spune că d. Clongradî a denaturat adevărul, căci Asociația n'a decis ca „întreaga avere a bisericilor să treacă în posesiunea statului”, cum a scris d. Clongradî, ci hotărârea adunării generale este următoarea: „Toate edificiile și averile foste averile școalelor confesionale ort. rom și gr. cath, cari până la anul 1919 au servit scopuri școlare, să fie redade prin lege destinație pentru care au fost sortite. Venitul pământurilor școlare să fie întrebuințat pentru scopuri școlare”.

Comunicatul nu-l putem publica în întregime pentru că nu este destul de obiectiv. Conduita revistei cere să nu jignească pe nimeni.

Noi credem că dl. Clongradî n'a concretizat destul de fericit fraza în care spune că Asociația învățătorilor a decis ca averea bisericilor să treacă în posesiunea statului. Trebuia să spuie că averea bisericilor, care a servit la întreținerea școalelor confesionale.

Noi știm că Biserica noastră și-a jertfit agoniseala proprie ca să edifice școli confesionale.

Biserica reclamă și va reclama totdeauna și edificiile și pământurile cari au servit scopurilor școlii noastre confesionale, căci nu știm ce aduce vremea și împrejurările. Biserica își va susține todeauna dreptul de-a avea școli confesionale.

Cazul este în Franța, Spania și alte țări.

Licitație minuendă.

Consiliul parohial ort. rom din Izvin publică licitație verbală pe ziua de 10 Septembrie 1933 ora 11 a. m., care se va ține în Sfta biserică, pentru darea în întreprindere a renovării acoperișului bisericii după planul și devizul cari se pot vedea la oficiul parohial.

Condițiunile de licitare sunt formulate în hotărârea consiliului parohial din 20 Aug. 1931.

Izvin, la 20 August 1933.

Traian Ilie
paroh, cond. of. par.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei din Șetin, devenită vacantă prin decedarea preotului Pavel Mercea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala”. Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Sesiă parohială de 32 jug. pământ arabil,
2. Suma corespunzătoare votată pentru răscumpărarea birului,
3. Stolele legale,
4. Locuință în natură,
5. Intregirea dotației dela stat.

Parohia este de clasa I (intâia). Dela reflectanți se cere cvalificațiunea reglementară de clasa I (Primă). Alesul va servi și predica regulat la rândul său. Va catehiza la școalele primare din loc, la clasele pentru cari va fi designat. Va plăti impozitele după beneficiul din parohie.

Reflectanții se vor prezenta în timpul concursului în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a se face cunoscuți în cele rituale și oratorice, având avizul prealabil al protopopului tractual.

Cererile de concurs se vor adresa Consiliului parohial din Șetin și se vor înalnta Prea Onor. Oficiu protopopesc ort. rom. din Arad.

Consiliul parohial ort. rom. Șetin.

În înțelegere cu Traian Vaflan, protopop.

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna Ghiroc, se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiă parohială în estenziunea ei de azi și o grădnică aparținătoare casei parohiale.
2. Birul legal, conform coalei B.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va predica totdeauna, când va fi cu rândul la biserică, va suporta toate impozitele după venitul său din parohie.

Va avea să catehizeze la școalele primare din loc, fără altă remunerație din partea comunei bisericesti.

Jumătate din venitul din parohie îl compete văduvei preotese *Ecaterina Voniga*, până la 8 Iulie 1934.

Parohia fiind de clasa I (PRIMA), dela recurenți să cere să aibă cvalificațiunea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare, în sf. biserică din Ghiroc, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, conformându-se strict art. 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de actele necesare, adresate consiliului parohial din comuna Ghiroc, le vor înalnta în termenul concursual oficiului protopopesc ortodox român din Timișoara-Iosefin, str. Mircea Vodă Nr. 6.

Ghiroc, din ședința consiliului parohial, ținută la 16 Iulie 1933.

În înțelegere cu *Dr. Patrichie Țucra* m. p. protopopul Timișoril.

3—3